

1-БЛОК: Жалпы кәсіптік пән
Физикалық география
Бір дұрыс жауабы бар тапсырмалар

1. Жер эллипсоидының немесе шардың бетін жазықтықта кескіндеудің математикалық әдістері
 - A) нүктелерді нөлдік бұрмалау
 - B) географиялық координата
 - C) картографиялық проекция
 - D) көлденең бұрыштарды бұрмалау
 - E) жер бетінде бағдарлау

2. Карта бетіндегі сызықтардың ұзындығының жергілікті жердің көлденең проекциясындағы ұзындығына сәйкес келуі
 - A) нүктелерді нөлдік бұрмалау
 - B) географиялық бұрмалану
 - C) топографиялық картаның масштабы
 - D) тақырыптық картаның масштабы
 - E) географиялық координата

3. Климат облыстарының карталары мысал бола алатын карта түрі
 - A) талдау
 - B) топографиялық
 - C) теңіздік
 - D) синтездік
 - E) шолу

4. Карталардың масштабына сай жер бетінің қамтылатын аумағындағы географиялық нысандардың негізгілерін таңдап, іріктеп алу
 - A) картографиялық жинақтау
 - B) сапалық жинақтау
 - C) картографиялық талдау
 - D) навигациялық талдау
 - E) туристік бағдарлау

5. Белгілі бір жыл мезгілдеріндегі жеке метеорологиялық элементтер көрсетілген климаттық карталар
 - A) астрономиялық карталар
 - B) талдау карталары
 - C) топографиялық карталар
 - D) синтездік карталар
 - E) навигациялық карталар

6. Әлеуметтік-экономикалық тақырыптық карталарға жататын карта топтары
- A) халықтардың тарихи, топонимикалық және нәсілдердің таралу карталары
 - B) халықтардың саяси, топографиялық, физикалық және геодезиялық карталары
 - C) халықтардың саяси, саяси-әкімшілік, экономикалық, тарихи және мәдени карталары
 - D) халықтардың таралу, техникалық, мұхиттар және елді мекендер карталары
 - E) халықтардың саяси, топографиялық, топонимикалық және мәдени карталары
7. Біртекті құбылыстар мен нысандарды, оларды айқындайтын касиеттің санын азайту
- A) тақырыптық жинақтау
 - B) сапалық жинақтау
 - C) сандық жинақтау
 - D) топографиялық жинақтау
 - E) геодезиялық жинақтау
8. Картаның масштабына, мазмұнына, қамтылатын аумақтардың ерекшелігіне сай географиялық нысандарды іріктеп, санын азайту мақсатындағы картографиялық жинақтау
- A) тақырыптық жинақтау
 - B) сапалық жинақтау
 - C) сандық жинақтау
 - D) геодезиялық жинақтау
 - E) топографиялық жинақтау
9. Картографиялық өнімдері
- A) кесте, глобус
 - B) кітап-журнал, кесте
 - C) анықтама, көлденең қима-сызба
 - D) көлденең қима, сызба, глобус
 - E) глобус, кітап-журнал
10. Жіктеу тұрғысынан алғанда арнайы карталардың үш тобы
- A) физикалық-географиялық, әлеуметтік-экономикалық, астрономиялық
 - B) әлеуметтік-экономикалық, техникалық, синтездік
 - C) синтездік, физикалық-географиялық, әлеуметтік-экономикалық
 - D) физикалық-географиялық, әлеуметтік-экономикалық, техникалық
 - E) техникалық, синтездік, физикалық-географиялық

11. Жеке көрсеткіштерді жинақтау нәтижесінде құбылыстардың тұтастығын айқындайтын карталар
- A) физикалық
 - B) астрономиялық
 - C) тақырыптық
 - D) синтездік
 - E) талдау
12. Белгілі аумақтағы статистикалық мағлұматтарды штрих сызықтардың, түсті бояулардың көмегімен көрсететін графиктік бейне
- A) топономика
 - B) картография
 - C) картодиаграмма
 - D) картограмма
 - E) топография
13. Табиғат пен қоғамның құбылыстарын географиялық картамен басқа да картографиялық өнімдерді кескіндеу және оларды құру, пайдалану әдістемелері туралы ғылым
- A) топономика
 - B) картодиаграмма
 - C) картография
 - D) топография
 - E) картограмма
14. Жер бетіндегі болып жатқан табиғи және қоғамдық құбылыстарды бейнелейтін сызба
- A) астрономиялық карта
 - B) топономикалық карта
 - C) тарихи ескерткіштер картасы
 - D) географиялық карта
 - E) картографиялық карта
15. Полюстер арасындағы бір меридиан бойындағы барлық нүктелер үшін белгілі бір мезгілді уақыт
- A) бастапқы
 - B) жергілікті
 - C) белдеулік
 - D) аудандық
 - E) кешендік

16. Жер бетіндегі нүктенің бас меридианнан градус есебімен алғандағы қашықтығы
- A) географиялық бойлық
 - B) географиялық белдеу
 - C) географиялық ендік
 - D) географиялық зоналылық
 - E) географиялық қабық
17. Жер бетіндегі кез келген нүктенің экватордан градус есебімен алғандағы қашықтығы
- A) географиялық қабық
 - B) географиялық бойлық
 - C) географиялық белдеу
 - D) географиялық ендік
 - E) географиялық зоналылық
18. Дүниежүзілік мұхиттың орташа тереңдігі (м)
- A) 3800
 - B) 149
 - C) 875
 - D) 510
 - E) 8848
19. Жердің нақты пішіні мен көлемін анықтайтын ғылымдардың бірі
- A) археология
 - B) антропология
 - C) геология
 - D) биология
 - E) этнология
20. Жердің бетінің ауданы
- A) 400 млн км²
 - B) 510 млн км²
 - C) 108 млн км²
 - D) 149 млн км²
 - E) 361 млн км²

1-БЛОК: Жалпы кәсіптік пән бойынша тест аяқталды.

2-БЛОК: Арнайы пән
Геодезия

Бір дұрыс жауабы бар тапсырмалар

1. АВ сызығының В нүктесі және А нүктесінің координаталарының айырымы
А) горизонталь қашықтық
В) биіктік
С) түзетпе
D) координаталар өсімшесі
E) үйлеспеушілік

2. Көру дүрбінің $V=30^x$ үлкейтуі болса, көздеу дәлдігін есептеңіз
А) 3"
В) 30"
С) 2"
D) 5"
E) 20"

3. Затты аспаптың дүрбісімен көргенде бұрыштың аспапсыз көргендегі бұрышқа қатынасы
А) көздеу дәлдігі
В) бейнелеу масштабы
С) бөліну бағасы
D) дүрбінің үлкейтуі
E) фокустеу

4. Әр нүктеде тіктеуіш сызығының бағытына перпендикуляр дөңестелген бет
А) деңгейлік бет
В) эллипс
С) сфера
D) шар
E) референц-эллипсоид

5. Формула $\Delta D=2D*\sin^2\gamma/2$ қолданылатын түзетпе, жағдайы
А) аспапты түзеткенде
В) компорирлеуге
С) рефракцияға
D) горизонтқа көлбеу бұрышқа
E) қағаздың деформациясына

6. Бұрылыс бұрыштарын өлшейтін аспап
- A) лента
 - B) рулетка
 - C) эккер
 - D) теодолит
 - E) нивелир
7. $\alpha=10^0$ және $\beta=100^0$, теодолиттің көру дүрбісінің үлкейтуін есептеңіз
- A) $\nu=100^x$
 - B) $\nu=1^x$
 - C) $\nu=10^x$
 - D) $\nu=0,1^x$
 - E) $\nu=0,001^x$
8. Теодолитте көздеу үшін қызмет ететін затты
- A) көру дүрбісі
 - B) вертикаль өсі
 - C) көру дүрбісінің айналу өсі
 - D) лимб
 - E) цилиндрлік деңгейлеуіш
9. Тахеометрлік түсірісте координаталар өсімшілері, нүктелердің координаталар және биіктіктерін есептелетін дәлдік
- A) 1,001 м
 - B) 0,005 м
 - C) 0,01 м
 - D) 0,05 м
 - E) 0,1 м
10. Тахеометрлік түсірістің теодолиттік түсірістен айырмашылығы
- A) жердің жер бедері түсіріледі
 - B) жердің жер бедері түсірілмейді
 - C) кішігірім учаскеде горизонталь түсіріс жүргізіледі
 - D) жер планы далада жасалады
 - E) контур түсіріледі
11. Теодолиттік жүрісті байланыстыру үшін жүзеге асырылатын өлшеулер
- A) ара қашықтықтарды өлшеу
 - B) аудан анықтау
 - C) румбтарды анықтау
 - D) координаталарды есептеу
 - E) жанасу бұрышын, ара қашықтықтарын өлшеу

12. Меридианның жақын ұшынан берілген сызыққа дейін саналатын горизонталь сүйір бұрыш
- A) азимут
 - B) көлбеу бұрыш
 - C) румб
 - D) дирекциондық бұрыш
 - E) жанасу бұрышы
13. Егер тура дирекциондық бұрыш $\alpha_{\text{тура}}=275^{\circ}10'$ болса, аталған кері дирекциондық бұрыштың мәнін анықтаңыз
- A) $5^{\circ}50'$
 - B) $5^{\circ}10'$
 - C) $95^{\circ}10'$
 - D) $105^{\circ}10'$
 - E) $84^{\circ}50'$
14. Остік меридианның немесе соған параллель вертикаль сызықтың солтүстік ұшынан сағат тілінің қозғалысымен берілген сызыққа дейінгі саналатын горизонталь бұрыш
- A) румб
 - B) азимут
 - C) сүйір бұрыш
 - D) жанасу бұрышы
 - E) дирекциондық бұрыш
15. Экватор жазықтығы мен берілген нүктедегі тік түзу арасындағы бұрыш
- A) ылди бұрыш
 - B) вертикальдық бұрыш
 - C) геодезиялық бойлық
 - D) геодезиялық ендік
 - E) горизонталь бұрыш
16. Сызықты бағдарлау элементтері
- A) ендік, бойлық, полюс
 - B) параллель, меридиан, экватор
 - C) азимут, дирекциондық бұрыш, румб
 - D) диаметр, радиус, шеңбер
 - E) карта, план, профиль

17. Ширектің аты бар геодезиялық сүйір бұрыш
- A) азимут
 - B) дирекциондық бұрыш
 - C) меридиан
 - D) жақындасу бұрышы
 - E) румб
18. Географиялық меридианның солтүстік ұшынан сағат тілінің қозғалысымен берілген сызыққа дейінгі саналатын горизонталь бұрыш
- A) дирекциондық бұрыш
 - B) меридианның жақындасу бұрышы
 - C) румб
 - D) географиялық азимут
 - E) магнит тілінің бұрылу бұрышы
19. „Алға“ нивелирлейтін әдісте биіктік айырмашылық анықталатын формуласы
- A) $h = i - b$
 - B) $h_{1-2} = H_2 - H_1$
 - C) $h = b - a$
 - D) $h = \Delta \Gamma - a$
 - E) $h = a - b$
20. Жер бетіндегі нивелирлеу кезіндегі мемлекет қорғалатын нүктелері
- A) башмактар
 - B) реперлер
 - C) қадалар
 - D) қазықтар
 - E) шегелер

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар

21. 1 : 2000 масштабында нөлдік сызықшадан оңға қарай салынған кесінділер
- A) 80 м
 - B) 119 м
 - C) 25 м
 - D) 10 м
 - E) 15 м
 - F) 40 м
 - G) 120 м
 - H) 20 м
22. Жергілікті жерде горизонталь ұзындығы 50 км болатын сызықтың 1:200000; 1:500000 масштабты карталардағы ұзындығын анықтаңыз
- A) 25 см
 - B) 20 см
 - C) 15 см
 - D) 10 см
 - E) 40 см
 - F) 35 см
23. Таулы жерлердің 1:5000; 1:10000 және 1:25000 масштабты түсірістерінде жер бедерінің қима биіктіктерінің мәні
- A) 2,5 м
 - B) 12,5 м
 - C) 20 м
 - D) 15 м
 - E) 1,5 м
 - F) 5 м
 - G) 1 м
 - H) 0,5 м
24. Жартылай жазық, төбелі жерлердің 1:5000; 1:10000 және 1:25000 масштабты түсірістерінде жер бедерінің қима биіктіктерінің мәні
- A) 2,5 м
 - B) 1,5 м
 - C) 2 м
 - D) 5 м
 - E) 0,5 м
 - F) 10 м
 - G) 3,5 м
 - H) 1 м

25. Жазық жерлердің 1:5000; 1:10000 және 1:25000 масштабты түсірістерінде жер бедерінің қима биіктіктерін анықтаңыз
- A) 1,5 м
 - B) 0,5 м
 - C) 5,5 м
 - D) 2,5 м
 - E) 2 м
 - F) 2,25 м
 - G) 1 м
 - H) 5 м
26. Ара қашықтығы 23 км болатын екі нүктенің арасы үш әртүрлі картада 4,6 см; 11,5 см; 23 см тең. Үш картаның сәйкесінше масштабтарын анықтау қажет
- A) 1:10 000
 - B) 1:500 000
 - C) 1:5000
 - D) 1:25 000
 - E) 1:1000 000
 - F) 1:200 000
 - G) 1:50 000
 - H) 1:100 000
27. 1:10000, 1:5000, 1:2000 масштабтары үшін геодезиялық пландық тірек пунктерінің жиілігі
- A) 50-60 км² ға 2 пункт
 - B) 20-30 км² ға 2 пункт
 - C) 20 км² ға 3 пункт
 - D) 5-15 км² ға 2 пункт
 - E) 50-60 км² ға 1 пункт
 - F) 20-30 км² ға 1 пункт
 - G) 5-15 км² ға 1 пункт
 - H) 10 км² ға 3 пункт

28. Теодолиттік жүрістегі бұрышты өлшеудегі орташа квадраттық қателік, қабырғасының ұзындығын өлшеудегі салыстырмалы орташа квадраттық қателік, екі бұрышты өлшеудегі шектік рұқсат етілетін қателік
- A) $3' \sqrt{n}$
 - B) 1:1000
 - C) 1:5000
 - D) 1:2000
 - E) $1' \sqrt{n}$
 - F) 40"
 - G) 50"
 - H) 30"
29. 1 және 2 разрядты триангуляция жиілету торларында базисті қабырғасының қатынас қателігі
- A) 1:100000
 - B) 1:50000
 - C) 1:250 00
 - D) 1:30000
 - E) 1:10000
 - F) 1:20000
30. Екі нүкте арасындағы биіктік айырмашылықтары мен горизонталь ұзындықтары сәйкесінше +3 м, 50 м; +5 м, 200 м, +6м, 300 м. Нүктелердің арасындағы құлама тіктігін анықтаңыз
- A) + 0,25
 - B) + 0,06
 - C) + 0,2
 - D) + 0,025
 - E) + 0,02
 - F) + 20,0
 - G) + 0,6
 - H) + 25,0

Жағдаяттық тапсырмалар
1-жағдаят
Бір дұрыс жауабы бар 5 тапсырма

Жер бедерін пландарда, карталарда бейнелеу

Топографиялық карта мен планның маңызды көрсеткішінің бірі олардың көрнектілігі. Олар мұндай қасиетке карта мен планда ситуацияны және рельефті арнаулы шартты белгілермен бейнелеу арқылы жетеді. Ситуацияға белгілі жердің және жердегі тұрақты заттардың контурларының жиынтығы (орманның, шабындық, сулы жерлердің, жолдың, елді мекендердің және т.б.контурлары) жатады. Рельефке жер бетінің табиғи жағдайда пайда болған кедір-бұдырлардың жиынтығы (тау, алқап, жота және т.б.) жатады. Шартты белгілер масштабты (аудандық), масштабсыз, сызықтық және түсіндірме болып бөлінеді.

31. Шартты белгілер аумақты, үлкен контурлы объектілерді карта мен планның масштабымен бейнелеу үшін қолданылатын жағдайы
- A) сызықтықты
 - B) түсіндірме
 - C) масштабты
 - D) масштабсыз
 - E) ситуациялық
32. Сулы жерлер мен елді мекендердің шекарасы белгіленетін белгі
- A) жасыл сызықпен
 - B) нүктелермен
 - C) қызыл сызықпен
 - D) белгілемейді
 - E) сызықпен
33. Орман, жайылым, сазды жерлердің контурларын белгіленетін белгі
- A) қызыл сызықпен
 - B) жасыл сызықпен
 - C) нүктелермен
 - D) сызықпен
 - E) белгіленбейді

34. Шартты белгілер жер бетіндегі объекттерді сипаттау үшін қолданылатын басты мақсаты
- A) масштаб
 - B) түсіндірме
 - C) сызықтық
 - D) масштабсыз
 - E) жер бедері
35. Шартты белгілермен жердегі заттарды карта немесе планның масштабын бейнелейтін жағдайы
- A) масштабымен
 - B) масштабсыз
 - C) сызықтық
 - D) жер бедері
 - E) түсіндірме

2-жағдаят
Бір дұрыс жауабы бар 5 тапсырма

Геодезиялық сызбалар

Радиусы 10 км-ге дейін жер бетінің кішігірім учаскесінің бейнесін горизонталь жазықтыққа кішірейтіп түсіруге болады. Мұнда Жердің қисықтығынан пайда болған қателер өте дәлдікпен өлшенген сызықтық өлшеулердің қателерімен шамалас болады да, практика жүзінде оның әсері болмайды. Үлкен территориялардың проекциясын бейнелегенде, олардың проекциясы алғаш сфералық бетке түсіріледі де, одан кейін жазықтықта көрсетіледі. Осыған байланысты жер бетінің бейнесінде бұрмаланушылық пайда болады. Бейнені кішірейту мен бұрылыстықты қарастыру үшін картографиялық проекция деп аталатын арнаулы әдісті қолданады. Бұл проекцияға математикалық заңмен меридиандар мен параллельдерден тұратын картографиялық торларды салады. Сол торлардың ішіне жер беттерінің элементтерін-рельеф пен контурларды көрсетеді. Картада Жердің қисықтығы есептеледі. План мен картаның айырмашылықтары өзара ерекшеліктеріне байланысты.

36. Профиль сипатталатын жердің элементі
- A) жер бедері
 - B) өсі
 - C) меридиан
 - D) бейнесі
 - E) өлшем

37. Картаның ерекшеліктері

А) кішігірім жердің бейнесі көрсетіледі, сол бөлікте жердің дөңестігі ескерілмейді, кішірейту дәрежесі тұрақты, жер беті картада меридиан мен параллельдерден тұратын картографиялық тор арқылы бейнеленеді

В) жердің дөңестігі ескеріледі, жер бетіндегі әртүрлі белгілер, объектер картада дәл түсірілмейді, жер беті картада меридиан мен параллельдерден тұратын картографиялық тор арқылы бейнеленеді

С) жер бетіндегі әртүрлі белгілер, объектер картада дәл түсірілмейді, жер беті картада меридиан мен параллельдерден тұратын картографиялық тор арқылы бейнеленеді, сол бөлікте жердің дөңестігі ескерілмейді, кішірейту дәрежесі тұрақты

Д) жердің дөңестігі ескеріледі, жер бетіндегі әртүрлі белгілер, объектер картада дәл түсірілмейді, кішігірім жердің бейнесі көрсетіледі, сол бөлікте жердің дөңестігі ескерілмейді

Е) кішігірім жердің бейнесі көрсетіледі, сол бөлікте жердің дөңестігі ескерілмейді, кішірейту дәрежесі тұрақты, план горизонталь жазықтыққа түсіріледі

38. Әртүрлі масштабтағы карталардың әр бетін белгілеу жүйесі картаның элементі

А) номенклатурасы

В) профилі

С) графикасы

Д) шартты белгі

Е) кескіні

39. Топографиялық планда немесе картада берілген бағытпен жердің вертикальдық кесіндісінің бейнесі

А) карта

В) ситуация

С) профиль

Д) топография

Е) план

40. План мен картада тек қана жергілікті жердегі жағдай бейнеленсе, ондай план мен картаның түрі

А) инженерлік

В) ситуациялық

С) графикалық

Д) топографиялық

Е) математикалық

2-БЛОК: Арнайы пән бойынша тест аяқталды.